

UDKAST

Forslag

til

Lov om ændring af lov om efterskoler og frie fagskoler (*Ændringer af tilskudsbestemmelser for efterskoler og elevstøtte m.v.*)

§ 1

I lov om efterskoler og frie fagskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 94 af 8. februar 2018, som ændret ved § 7 i lov nr. 745 af 8. juni 2018, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 19 indsættes:

»§ 20. Staten yder for at styrke grundlaget for efterskoler af forskellig størrelse og i hele landet et geografisk skoletilskud, der fastsættes på de årlige finanslove. Til efterskoler, der begynder deres virksomhed i finansåret, ydes et forholdsmæssigt geografisk skoletilskud.

Stk. 2. Såfremt en efterskole har færre end 40 årselever, reduceres det geografiske skoletilskud med et beløb pr. årselev under 40 årselever. Beløbet, som det geografiske skoletilskud reduceres med pr. årselev, fastsættes på de årlige finanslove.

2. § 23 a, stk. 1, ophæves.

Stk. 2-7 bliver herefter stk. 1-6.

3. I § 23 a, stk. 3, der bliver stk. 2, ændres »stk. 2« til »stk. 1«.

4. I § 23 a, stk. 4, der bliver stk. 3, ændres »stk. 3, nr. 1« til »stk. 2, nr. 1«.

5. I § 23 a, stk. 5, der bliver stk. 4, udgår »landbrugs-, social- og sundheds- samt«.

6. I § 23 a, stk. 7, der bliver stk. 6, ændres »stk. 1-6« til »stk. 1-5«.

7. § 37, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Den samlede pulje for tilskud til individuel elevstøtte fastsættes på de årlige finanslove på grundlag af en takst og det samlede antal årselever på efterskoler på de ti laveste indkomstintervaller på den i § 30, stk. 5, nr. 2, 1. pkt., nævnte skala i skoleåret, der slutter i året før finansåret. Tilskud til individuel supplerende elevstøtte ydes til den enkelte skole ud fra skolens antal årselever på de ti laveste indkomstintervaller på den i § 30, stk. 5, nr. 2, 1. pkt., nævnte skala i finansåret. Ved beregning af årselevtallet medregnes kun elever på kurser af mindst 2 ugers varighed.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2019.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning

1.1. Lovforslagets hovedpunkter

2. Lovforslagets indhold

2.1. Geografisk skoletilskud til efterskoler

2.1.1. Gældende ret

2.1.2. Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.2. Individuel supplerende støtte til elever på efterskoler

2.2.1. Gældende ret

2.2.2. Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.3. Afskaffelse af det særlige tilskud til elever fra visse lande

2.3.1. Gældende ret

2.3.2. Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

2.4. Opdatering af regler om særligt tilskud for meritgivende brobygning

2.4.1. Gældende ret

2.4.2. Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

3. De økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

6. Miljømæssige konsekvenser

7. Forholdet til EU-retten

8. Hørte myndigheder og organisationer

9. Sammenfattende skema

1. Indledning

Med lovforslaget foreslås, at der indføres et nyt geografisk skoletilskud for efterskoler, der vil styrke grundlaget for efterskoler af forskellig størrelse og i hele landet.

Endvidere foreslås ændringer af reglerne om beregning og udbetaling af tilskud til efterskoler til individuel supplerende elevstøtte.

Forslaget om at indføre et nyt geografisk skoletilskud samt forslaget om ændrede regler for beregning og udbetaling af individuel supplerende elevstøtte tager udgangspunkt i ønsker fra Efterskoleforeningen.

Herudover foreslås det, at det særlige tilskud til efterskoler for indvandrere fra ikkevestlige lande og det vestlige Balkan samt efterkommere af indvandrere fra disse lande afskaffes.

Forslaget om afskaffelse af det særlige tilskud til efterskoler for indvandrere fra ikkevestlige lande og det vestlige Balkan samt efterkommere af indvandrere fra disse lande er en del af regeringens samlede forslag til finanslov for 2019.

Endelig foreslås reglerne for det særlige tilskud til efterskoler for elever, der deltager i meritgivende brobygningsforløb opdateret.

1.1. Lovforslagets hovedpunkter

Lovforslaget indeholder for det første forslag om et nyt geografisk skoletilskud for efterskoler indføjet i lov om efterskoler og frie fagskoler. Med forslaget sker en målretning af midlerne til efterskolerne med henblik på at understøtte, at der fortsat er grundlag for etablering og drift af efterskoler af forskellig størrelse i hele landet.

Lovforslaget indeholder for det andet forslag om justering af bestemmelsen for beregning og udbetaling af tilskud til individuel supplerende støtte til elever på efterskoler. Med forslaget sker en målretning af midlerne til den supplerende individuelle elevstøtte til efterskoler med flest elever fra lavindkomstfamilier med henblik på at understøtte, at efterskolerne er en mulighed for alle unge.

Lovforslaget indeholder for det tredje forslag om, at det særlige tilskud til efterskoler for indvandrere fra ikkevestlige lande og det vestlige Balkan samt efterkommere af indvandrere fra disse lande afskaffes. Herved ligestilles disse elever tilskudsmæssigt med etnisk danske elever på efterskoler.

Lovforslaget indeholder for det fjerde forslag om opdatering af reglerne for det særlige tilskud til efterskoler for elever, der deltager i meritgivende brobygningsforløb. Med forslaget opdateres bestemmelsen i overensstemmelse med gældende lovgivning om erhvervsuddannelser.

2. 1. Geografisk skoletilskud til efterskoler

2.1.1. Gældende ret

Staten yder til den enkelte efterskole et årligt grundtilskud, der fastsættes på de årlige finanslove, jf. § 19 i lov om efterskoler og frie fagskoler (lovbekendtgørelse nr. 94 af 8. februar 2018).

Grundtilskud til den enkelte efterskole er i 2018 på 607.069 kr. Til efterskoler, der begynder deres virksomhed i finansåret, ydes et forholdsmæssigt grundtilskud. Grundtilskud nedsættes med en procentdel eller bortfalder for efterskoler med særligt store indtægter fra virksomhed, der ikke er omfattet af lov om efterskoler og frie fagskoler. Procentdel og grænsebeløb fastsættes på de årlige finanslove.

Bestemmelsen blev indføjet i lov om efterskoler og frie fagskoler med lov nr. 275 af 8. maj 2002 (Forenkling af bestemmelser om tilskud, elevstøtte og vedtægter). Med denne lov omlagdes det daværende skoletilskud til fast grundtilskud, og bevillingen til driftstilskud blev herefter opdelt i en grundtilskudsbevilling og en taxametertilskudsbevilling, og størrelsen af det årlige grundtilskud, som efterskoler modtager, fastsættes med en takst på de årlige finanslove..

2.1.2. Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Der er i dag efterskoler af forskellig størrelse, hvor det er muligt for eleverne at finde såvel mindre efterskoler med få elever som større efterskoler med mange elever. Det er vigtigt for skoleformens fortsatte mangfoldighed og lokale forankring, at der også fremover er efterskoler i forskellige størrelser og i alle egne af landet.

Med henblik på at øge det økonomiske råderum for mindre efterskoler foreslås etableret hjemmel til et nyt geografisk skoletilskud, der vil skulle udbetales pr. efterskole. Det foreslåede skoletilskud vil ligeledes kunne medvirke til at sikre et fortsat bredt udbud af efterskoler, da skoletilskuddet forventes at øge mulighederne for at etablere og drive mindre efterskoler i alle dele af landet.

Med lovforslaget foreslås indføjet en hjemmel i lov om efterskoler og frie fagskoler til, at staten til hver enkelt efterskole vil skulle yde et årligt geografisk skoletilskud, der fastsættes på de årlige finanslove. Til efterskoler, der begynder deres virksomhed i finansåret, vil skulle ydes et forholdsmæssigt geografisk skoletilskud.

Med henblik på at sikre, at forslaget ikke holder hånden under efterskoleinitiativer, der pædagogisk og økonomisk ikke er bæredygtige, foreslås en minimumsgrænse på 40 årselever, som efterskolerne skal opfylde for at få det fulde beløb. For efterskoler, der ikke opfylder denne minimumsgrænse, reduceres det geografiske skoletilskud med et beløb pr. årselev under 40 årselever, som efterskolen har mindre end 40 årselever. Beløbet pr. årselev under 40 årselever, der fratrækkes det geografiske skoletilskud, fastsættes på de årlige finanslove.

Forslaget indebærer således, at en efterskole for at opnå det fulde geografiske skoletilskud skal have 40 årselever i skoleåret, der slutter i året før finansåret. For efterskoler med færre årselever i skoleåret før finansåret, reduceres det geografiske skoletilskud med et beløb pr. årselev under 40 årselever.

Forslaget indebærer ikke, at en efterskoles grundtilskud, jf. lovens § 19, aftrappes eller bortfalder som følge af, at efterskolen ikke opfylder minimumskravet på 40 årselever for det geografiske skoletilskud. Det er alene det geografiske skoletilskud, der aftrappes eller helt bortfalder.

Med forslag til finanslov for 2019 vil en efterskole i 2019 modtage 182.000 kr. i geografisk skoletilskud. Det foreslås heri endvidere, at det geografiske skoletilskud til efterskoler med færre end 40 årselever reduceres med 19.423 kr. pr. årselev under 40. Dette vil fx indebære, at en efterskole med 37 årselever modtager 123.731 kr. i geografisk skoletilskud, og at en efterskole med 30 årselever eller derunder ikke modtager geografisk skoletilskud.

Afgrænsningen af det geografiske skoletilskud fremgår af forslag til finanslov for 2019, hvor det i anmærkningerne til § 20.22.11.15 fremgår, at geografisk skoletilskud i kombination med grundtilskuddet ikke kan overstige 20.000 kr. pr. årselev. Endvidere fremgår det heraf, at geografisk skoletilskud reduceres til skoler, hvor geografisk skoletilskud og grundtilskud overstiger 20.000 kr. pr. årselev. Dette vil blive korrigeret på ændringsforslag til finanslov for 2019 i overensstemmelse med ovenstående.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

2.2. Individuel supplerende støtte til elever på efterskoler

2.2.1. *Gældende ret*

Efter den gældende § 37, stk. 1, der blev indføjet i loven ved lov nr. 1226 af 27. december 2003, yder staten støtte til nedsættelse af elevbetalingen ved efterskoler. Støtten ydes som en individuel støtte til elever efter efterskolens vurdering, således at efterskolen vil være i stand til at opfylde bestemmelsen i lovens § 15, stk. 2, om, at efterskolernes kurser er for alle. Tilskuddet til individuel supplerende støtte til elever på efterskoler ydes som et taxametertilskud til skolerne i lighed med skolernes øvrige tilskud. Dette giver større gennemsigthed og forudsigelighed over midlerne dertil, og det sikrer, at den enkelte efterskoles tilskud alene er afhængigt af efterskolens egne aktiviteter.

Ved beregning af tilskuddet til den enkelte efterskole indgår kun elever på kurser af mindst 2 ugers varighed, som har gennemført mindst 2 af kursets uger, jf. gældende § 37, stk. 3, 2. pkt. Tilskuddet bliver fordelt til den enkelte efterskole på grundlag af antallet af årselever i skoleåret, det slutter i året før finansåret, jf. den gældende bestemmelse i lovens § 37, stk. 3, 3. pkt. For nyoprettede efterskoler og efterskoler, der ikke har modtaget tilskud i året før finansåret, anvendes det forventede årselevtal i finansåret, jf. gældende § 37, stk. 3, 4. pkt. Skolerne får anvist beløbet samtidig med forskudsraten for januar måned, jf. den gældende bestemmelse i § 37, stk. 3, 6. pkt.

Det følger af § 37, stk. 4, at i det omfang en efterskoles beløb til individuel elevstøtte ikke er korrekt anvendt, modregnes den for meget udbetalte støtte i skolens taxametertilskud og tilfalder staten.

2.2.2. *Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*

Staten yder i dag tilskud til individuel supplerende elevstøtte til elever på efterskoler med en takst pr. årselev i skoleåret, der slutter i året før finansåret. Det betyder, at efterskoler med mange elever får en større andel af midlerne til fordeling sammenlignet med efterskoler med færre elever. Da elevgrundlaget er afgørende for, om efterskolerne kan bruge midlerne, kan det være svært for nogle efterskoler at anvende de tildelte midler til nedsættelse af egenbetalingen. Det skyldes, at der ofte ses en sammenhæng mellem skolestørrelse og elevsammensætning, hvor de mindre efterskoler har relativt flere elever fra familier med lavindkomster end de store efterskoler.

Det foreslås derfor, at tilskuddet til individuel elevstøtte fremover beregnes som en samlet pulje for tilskud til individuel elevstøtte. Puljen fastsættes på de årlige finanslove. Det foreslås endvidere, at der fastsættes en takst på baggrund af den samlede pulje og antal årselever på de ti laveste indkomstintervaller i skoleåret, der slutter i året før finansåret, og at taksten tildeles efterskolerne på baggrund af den enkelte efterskoles antal årselever på de ti laveste indkomstintervaller på den elevstøtteskala, der er fastsat på de årlige finanslove, jf. gældende lovs § 30, stk. 5, nr. 2, 1. pkt., i finansåret.

Det foreslåede har dermed til hensigt at omfordele midlerne til individuel supplerende elevstøtte til de efterskoler, hvor der er flest elever, der opfylder kriterierne til nedsættelse af egenbetalingen og dermed bidrage til, at efterskolernes kurser bliver for alle. Midlerne kan kun bruges til nedsættelse af egenbetalingen.

Forslaget vil også betyde, at tilskuddet til individuel supplerende elevstøtte fremadrettet udbetales til efterskolerne efter tidstro aktivitet frem for med et års forsinkelse som hidtil.

Omlægningen af den individuelle elevstøtte vurderes ikke at ville medføre, at de enkelte efterskoler ikke i samme omfang som i dag har gennemsigthed og forudsigelighed over deres midler til supplerende elevstøtte.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 7, og bemærkningerne hertil.

2.3. Afskaffelse af det særlige tilskud til elever fra visse lande

2.3.1. Gældende ret

Staten yder efter nugældende § 23 a, stk. 1, til efterskoler et særligt tilskud ud fra antallet af årselever, hvor der i årselevberegningen kun medgår elever, som har gennemført mindst 12 uger af et kursus, og som er indvandrere fra ikkevestlige lande og Albanien, Bosnien-Herzegovina, Serbien, Montenegro, Kroatien og Makedonien samt efterkommere af indvandrere fra disse lande, herunder flygtninge omfattet af integrationsloven og disse flygtnings børn. Der kan højst ydes tilskud efter denne bestemmelse til 8 pct. af skolens årselevtal. Formålet med denne begrænsning for den enkelte efterskole er at undgå en ujævn fordeling mellem efterskolerne af indvandrere og efterkommere af disse.

Bestemmelsen i lovens § 23 a, stk. 1, blev indføjet i loven med lov nr. 1083 af 17. december 2002. Det fremgår af bemærkningerne til denne lov, jf. lovforslag nr. L 72 (2002-03), jf. Folketingsstidende 2002-03, tillæg A, side 1543, at formålet med det særlige tilskud (tillægstaksten) er at fremme integrationen for personer med baggrund i mindre udviklede tredjelande, således som dette begreb afgrænses af Danmarks Statistik.

Bestemmelsen blev ændret med lov nr. 1226 af 27. december 2003, hvor personkredsen for det særlige tilskud blev udvidet til også at omfatte personer fra Albanien, Bosnien-Herzegovina, Serbien, Montenegro, Kroatien og Makedonien, samt efterkommere fra disse lande, herunder flygtninge omfattet af integrationsloven og disse flygtnings børn. Baggrunden for udvidelsen af personkredsen var, at der havde vist sig et tilsvarende behov for at fremme integrationen af denne personkreds. Endvidere blev bestemmelsen præciseret med lov nr. 559 af 6. juni 2007, så kun elever, der har gennemført 12 uger af efterskolens kursus kan indgå i beregningsgrundlaget for denne tillægstakst.

Bestemmelsen blev også opdateret med lov nr. 1568 af 19. december 2017, hvor terminologien i afgrænsningen af personkredsen til dette tilskud blev justeret og moderniseret til en terminologi, som nu anvendes af Danmarks Statistik. Det betød, at det tidligere anvendte begreb "mindre udviklede tredjelande" blev ændret til det nugældende begreb "ikkevestlige lande".

2.3.2. Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det foreslås at afskaffe det særlige tilskud til efterskoler for elever, som har gennemført mindst 12 uger af et kursus, og som er indvandrere fra ikkevestlige lande og Albanien, Bosnien-Herzegovina, Serbien, Montenegro, Kroatien og Makedonien samt efterkommere af indvandrere fra disse lande, herunder flygtninge omfattet af integrationsloven og disse flygtnings børn.

Det foreslåede bortfald af det særlige tilskud til denne elevgruppe vil indebære, at indvandrere og efterkommere af disse tilskudsmæssigt sidestilles med etnisk danske elever.

Regeringen har indarbejdet dette bortfald af det særlige tilskud på finanslovforslaget 2019 som en del af den samlede udgiftspolitiske prioritering. Forslaget indebærer statslig mindredgift på 9,7 mio. kr. i 2019 faldende til 9,3 mio. kr. i 2022 og frem.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

2.4. Opdatering af regler om særligt tilskud for meritgivende brobygning

2.4.1. Gældende ret

Det følger af gældende § 23 a, stk. 5, i lov om efterskoler og frie fagskoler, at staten til efterskoler yder et særligt tilskud ud fra antallet af årselever gange en tillægstakst, hvori alene indgår elever, der deltager i meritgivende brobygningsforløb i mindst 5 uger på landbrugs-, social- og sundheds- samt erhvervsuddannelser.

Bestemmelsen blev indføjet i loven med lov nr. 1083 af 17. december 2002. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. lovforslag nr. 72 (2002-2003), at tillægstaksten skal fremme undervisningsforløb, der giver eleverne et mere sikkert grundlag for at vælge ungdomsuddannelse og dermed medvirker til at nedbringe elevernes samlede uddannelsestid både mellem grundskole og ungdomsuddannelse og på elevernes efterfølgende ungdomsuddannelse.

2.4.2. Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Ved lov nr. 561 af 6. juni 2007 om ændring af lov om erhvervsuddannelser og forskellige andre love og om ophævelse af lov om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser og lov om landbrugsuddannelser (Ungdomsuddannelse til alle) blev dagældende lov om landbrugsuddannelser og lov om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser ophævet, og landbrugs-, social- og sundhedsuddannelserne, hvorved landbrugsuddannelserne efter lov om landbrugsuddannelser og uddannelserne til social- og sundhedshjælper og social- og sundhedsassistent efter lov om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser bliver en del af uddannelserne efter lov om erhvervsuddannelser.

Det foreslås »landbrugs-, social- og sundheds- samt« udgår af opstillingen i § 23 a, stk. 5, som konsekvens af, at disse uddannelser i dag er erhvervsuddannelser.

Der sker ingen realitetsændringer ved forslaget.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 5, og bemærkningerne hertil.

3. De økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Forslag om et geografisk skoletilskud til efterskoler

Det vurderes, at forslaget er udgiftsneutralt for staten. Det skyldes, at det nye geografiske skoletilskud foreslås finansieret ved at nedjustere driftstakst 1 og driftstakst 2, jf. § 20.22.11 i finansloven for 2018, tilsvarende med udgangspunkt i forventet aktivitet.

Forslag om afskaffelse af det særlige tilskud til elever fra visse lande

Regeringen har indarbejdet forslaget om bortfald af det særlige tilskud på finanslovsforslaget for 2019 som en del af den samlede udgiftspolitiske prioritering. Forslaget indebærer statslige mindredrifter på 9,7 mio. kr. i 2019, 9,5 mio. kr. i 2020, 9,3 mio. kr. i 2021 og 9,3 mio. kr. i 2022 og frem.

Forslag om opdatering af regler om særligt tilskud for meritgivende brobygning

Forslaget er en opdatering af bestemmelsen om særligt tilskud for meritgivende brobygning i overensstemmelse med gældende lovgivning for erhvervsuddannelserne og indebærer ingen økonomiske konsekvenser.

Forslag om ændring af fordeling af tilskud til individuel supplerende elevstøtte

Det bemærkes, at omlægningen af den individuelle supplerende elevstøtte fra finansåret 2019 alene indebærer en ændret fordeling af midlerne mellem efterskolerne, men ikke en ændring af den samlede pulje, idet denne forventes fastsat på det hidtidigt forudsatte niveau. Forslaget har således ikke isoleret set nogen samlet økonomisk konsekvens, men det indebærer omfordeling mellem de enkelte efterskoler. Det er endvidere tanken, at tilskuddet fremadrettet udbetales til efterskolerne efter tidstro aktivitet frem for med et års forsinkelse som hidtil. Der kan således være udsving, såfremt aktiviteten i de ti nederste indkomstintervaller varierer fra år til år

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter

8. Hørte myndigheder og organisationer

Et udkast til lovforslag har i perioden den 5. september 2018 til den 3. oktober 2018 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL), Børne- og Kulturchefforeningen, Børnerådet, Danmarks Lærerforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Danmarks Evalueringsinstitut, Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Friskoleforening, Dansk Industri, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Ungdoms Fællesråd, Danske Forlag, Danske Skoleelever, Datatilsynet, Det Centrale Handicapråd, Deutscher Schul- und Sprachverein für Nordschleswig, Efterskoleforeningen, Folkehøjskolernes Forening,

Foreningen Frie Fagskoler, Foreningen af Katolske Skoler i Danmark, Foreningen af Kristne Friskoler, Foreningsfællesskabet Ligeværd, Frie Skolers Lærerforening, FSR – danske revisorer, KL, Landdistrikternes Fællesråd, Lilleskolerne, Lærernes Centralorganisation, Rigsrevisionen, Rådet for Børns Læring, Rådet for Etniske Minoriteter, Skole og Forældre, Studievalg Danmark og UU Danmark.

9. Sammenfattende skema.

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Forslaget indebærer statslige mindreudgifter på 9,7 mio. kr. i 2019, 9,5 mio. kr. i 2020, 9,3 mio. kr. i 2021 og 9,3 mio. kr. i 2022 og frem (2019-pl.)	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forhold til EU-retten Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtelser	[Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter] JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Staten yder til hver enkelt efterskole et årligt grundtilskud, der fastsættes på de årlige finanslove, jf. § 19 i lov om efterskoler og frie fagskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 94 af 8. februar 2018. Til efterskoler, der begynder deres virksomhed i finansåret, ydes et forholdsmæssigt grundtilskud.

Grundtilskud nedsættes med en procentdel eller bortfalder for skoler med særligt store indtægter fra virksomhed, der ikke er omfattet af denne lov. Procentdel og grænsebeløb fastsættes på de årlige finanslove.

Der er i dag efterskoler af forskellig størrelse og i mange dele af landet, hvor det er muligt for eleverne at finde såvel mindre efterskoler med få elever som større efterskoler med mange elever. Det er vigtigt for efterskoleformens fortsatte mangfoldighed og lokale forankring, at der også fremover er efterskoler i forskellige størrelser og et bredt udbud af efterskoler i alle del af landet.

Det følger af det foreslåede § 20, at der etableres hjemmel til et nyt geografisk skoletilskud, der fastsættes på de årlige finanslove. Formålet med forslaget er at øge det økonomiske råderum for mindre efterskoler og hermed styrke grundlaget for efterskoler af forskellig størrelse i hele landet.

Det foreslåede § 20, *stk. 1, 1. pkt.* vil indebære, at staten yder et nyt geografisk skoletilskud, der udbetales til hver enkelt efterskole.

Med det foreslåede § 20, *stk. 1, 2. pkt.*, vil staten til efterskoler, der begynder deres virksomhed i finansåret, yde et forholdsmæssigt geografisk skoletilskud.

Den foreslåede bestemmelse i § 20, *stk. 2*, vil indebære, at en efterskole skal have mindst 40 års-elever, for at få det fulde beløb for geografisk skoletilskud. Forslaget har til formål at sikre, at forslaget om et geografisk skoletilskud ikke holder hånden under efterskoleinitiativer, der pædagogisk og økonomisk ikke er bæredygtige.

Det foreslåede § 20, *stk. 2*, vil indebære, at hvis en efterskole ikke opfylder minimumskravet på 40 årslever, reduceres skolens geografiske skoletilskud med et beløb pr. årselev, som efterskolen har mindre end 40 årselever. Beløbet, der fratrækkes pr. årselev under minimumsgrænsen, fastsættes på finansloven.

Med forslag til finanslov for 2019 modtager en efterskole 182.000 kr. i geografisk skoletilskud. Det foreslås heri endvidere, at det geografiske skoletilskud til efterskoler med færre end 40 årselever reduceres med 19.423 kr. pr. årselev under 40. Dette indebærer, at en efterskole med 37 årselever modtager 123.731 kr. i geografisk skoletilskud, og at en efterskole med 30 årselever eller derunder ikke modtager geografisk skoletilskud.

Afgrænsningen af det geografiske skoletilskud fremgår af forslag til finanslov for 2019, hvor det i anmærkningerne til § 20.22.11.15 fremgår, at geografisk skoletilskud i kombination med grundtilskuddet ikke kan overstige 20.000 kr. pr. årselev. Endvidere fremgår det heraf, at geografisk skoletilskud reduceres til skoler, hvor geografisk skoletilskud og grundtilskud overstiger 20.000 kr. pr. årselev. Dette vil blive korrigeret på ændringsforslag til finanslov for 2019 i overensstemmelse med ovenstående.

Forslaget vil ikke indebære, at en efterskoles grundtilskud, jf. lovens § 19, aftrappes eller bortfalder som følge af, at efterskolen ikke opfylder minimumskravet på 40 årselever for det geografiske skoletilskud. Det er alene det geografiske skoletilskud, der aftrappes eller helt bortfalder.

Opgørelsen af årselever ved beregningen af det geografiske skoletilskud sker på samme måde som ved beregningen af, hvorvidt en efterskole opfylder mindstelevtalskravet i den gældende § 12, stk. 1, i lov om efterskoler og frie fagskoler, dvs. efter de gældende bestemmelser i §§ 13 og 14.

Med hensyn til kombinerende institutioner, dvs. en institution som varetager flere former for skole- og undervisningsvirksomhed efter lov om efterskoler og frie fagskoler eller som fri grundskole, folkehøjskole eller privat institution for gymnasial uddannelse, så sker en reduktion af det geografiske skoletilskud på baggrund af årselevtallet på efterskoledelen.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i afsnit 2.1.

Til nr. 2

Det følger af den nugældende bestemmelse i § 23 a, stk. 1, at staten til efterskoler yder et særligt tilskud ud fra antallet af årselever, hvor der i årselevberegningen kun medgår elever, som har gennemført mindst 12 uger af et kursus, og som er indvandrere fra ikkevestlige lande og Albanien, Bosnien-Herzegovina, Serbien, Montenegro, Kroatien og Makedonien samt efterkommere af indvandrere fra disse lande, herunder flygtninge omfattet af integrationsloven og disse flygtnings børn. Der kan højst ydes tilskud efter denne bestemmelse til 8 pct. af skolens årselevtal. Formålet med denne begrænsning for den enkelte efterskole er at undgå en ujævn fordeling mellem efterskolerne af unge indvandrere og efterkommere af disse.

Bestemmelsen i lovens § 23 a, stk. 1, blev indføjet i loven med lov nr. 1083 af 17. december 2002. Det fremgår af bemærkningerne til denne lov, jf. lovforslag nr. L 72 (2002-03), jf. Folketingsstidende 2002-03, tillæg A, side 1543, at formålet med det særlige tilskud (tillægstaksten) er at fremme integrationen for personer med baggrund i mindre udviklede tredjelande, således som dette begreb afgrænses af Danmarks Statistik.

Bestemmelsen blev ændret med lov nr. 1226 af 27. december 2003, hvor personkredsen for det særlige tilskud blev udvidet til også at omfatte personer fra Albanien, Bosnien-Herzegovina, Serbien, Montenegro, Kroatien og Makedonien, samt efterkommere fra disse lande, herunder flygtninge omfattet af integrationsloven og disse flygtnings børn. Baggrunden for udvidelsen af personkredsen var, at der havde vist sig et tilsvarende behov for at fremme integrationen af denne personkreds. Endvidere blev bestemmelsen præciseret med lov nr. 559 af 6. juni 2007, så kun elever, der har gennemført 12 uger af skolens kursus kan indgå i beregningsgrundlaget for denne tillægstakst.

Bestemmelsen blev også opdateret med lov nr. 1568 af 19. december 2017, hvor terminologien i afgrænsningen af personkredsen til dette tilskud blev justeret og moderniseret til terminologi, som nu anvendes af Danmarks Statistik. Det betød, at det tidligere anvendte begreb "mindre udviklede tredjeland" blev ændret til det nugældende begreb "ikkevestlige lande".

Det foreslås, at § 23 a, stk. 1, ophæves. Det vil betyde, at det særlige tilskud til efterskoler for elever, som har gennemført mindst 12 uger af et kursus, og som er indvandrere fra ikkevestlige lande og Albanien, Bosnien-Herzegovina, Serbien, Montenegro, Kroatien og Makedonien samt efterkommere af indvandrere fra disse lande, herunder flygtninge omfattet af integrationsloven og disse flygtnings børn, afskaffes.

Det foreslåede bortfald af det særlige tilskud til efterskoler for elever, som har gennemført mindst 12 uger af et kursus, og som er indvandrere fra ikkevestlige lande og Albanien, Bosnien-Herzegovina, Serbien, Montenegro, Kroatien og Makedonien samt efterkommere af indvandrere fra disse lande, herunder flygtninge omfattet af integrationsloven og disse flygtnings børn, vil indebære, at indvandrere og efterkommere af disse tilskudsmæssigt sidestilles med etnisk danske elever.

På den baggrund vurderes det hensigtsmæssigt at afskaffe tillægstaksten for indvandrere og efterkommere og på den måde gennemføre en budgetforbedring på 9,7 mio. kr. i 2019

Forslaget indebærer endvidere, at § 23 a, stk. 2-7, i samme bestemmelse herefter bliver stk. 1-6.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i afsnit 2.3.

Til nr. 3

Det fremgår af lovens nugældende § 23 a, stk. 3, at et særligt tilskud (tillægstakst) ydes for følgende elever uden kompetencegivende uddannelse:

- 1) Elever, der ikke går i 10. klasse og ikke er under uddannelse efter lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, i hvis uddannelsesplan der indgår et ophold på en fri fagskole, og som har tilknyttet en mentor fra skolens etablerede mentorordning. Det er en betingelse, at eleven er fyldt 16 år ved kursets begyndelse og endnu ikke er fyldt 25 år.
- 2) Elever, i hvis uddannelsesplan der ikke indgår et ophold på en fri fagskole. Det er en betingelse, at eleven er fyldt 17½ år ved kursets begyndelse og endnu ikke er fyldt 25 år.

Med lovforslagets § 1, nr. 2, ophæves lovens § 23 a, stk. 1, om et særligt tilskud til efterskoler for elever, som har gennemført mindst 12 uger af et kursus, og som har gennemført mindst 12 uger af et kursus, og som er indvandrere fra ikkevestlige lande og Albanien, Bosnien-Herzegovina, Serbien, Montenegro, Kroatien og Makedonien samt efterkommere af indvandrere fra disse lande, herunder flygtninge omfattet af lov om integration af udlændinge i Danmark og disse flygtnings børn. Herefter bliver stk. 2- 7 til stk. 1- 6.

Det foreslås derfor, at henvisningen i § 23 a, stk. 3, til gældende lovs § 23 a, stk. 2, ændres til en henvisning til § 23 a, stk. 1.

Forslaget er en konsekvens af forslaget om ophævelse af lovens § 23 a, stk. 1, jf. lovforslagets § 1, nr. 2. Henvisningen i nugældende § 23 a, stk. 3, til nugældende § 23 a, stk. 1, foreslås ændret i overensstemmelse med forslaget og bestemmelsens nye nummerering af stykker.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i afsnit 2.3.

Til nr. 4

Det fremgår af nugældende § 23 a, stk. 4, at kravet til egenbetalingens omfang i lovens § 11, stk. 4, om, at egenbetalingen for elever, der ikke modtager statslig elevstøtte, mindst skal udgøre halvdelen af den af ministeriet fastsatte mindste egenbetaling, ikke finder anvendelse for elever omfattet af lovens § 23 a, stk. 3, nr. 1. Elevgruppen omfattet af § 23 a, stk. 3, nr. 1, omfatter elever, der

ikke går i 10. klasse og ikke er under uddannelse efter lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, i hvis uddannelsesplan der indgår et ophold på en fri fagskole, og som har tilknyttet en mentor fra skolens etablerede mentorordning. Det er en betingelse, at eleven er fyldt 16 år ved kurssets begyndelse og endnu ikke er fyldt 25 år.

Med lovforslagets § 1, nr. 2, ophæves lovens § 23 a, stk. 1, om et særligt tilskud til efterskoler for elever, som har gennemført mindst 12 uger af et kursus, og som har gennemført mindst 12 uger af et kursus, og som er indvandrere fra ikkevestlige lande og Albanien, Bosnien-Herzegovina, Serbien, Montenegro, Kroatien og Makedonien samt efterkommere af indvandrere fra disse lande, herunder flygtninge omfattet af lov om integration af udlændinge i Danmark og disse flygtninges børn. Herefter bliver stk. 2- 7 til stk. 1- 6.

Det foreslås, at henvisningen i § 23 a, stk. 4, til gældende lovs § 23 a, stk. 3, nr. 1, ændres til en henvisning til § 23 a, stk. 2, nr. 1.

Forslaget er en konsekvens af forslaget om ophævelse af lovens § 23 a, stk. 1, jf. lovforslagets § 1, nr. 2. Henvisningen i nugældende § 23 a, stk. 4, til nugældende § 23 a, stk. 3, nr. 1, foreslås ændret i overensstemmelse med forslaget og bestemmelsens nye nummerering af stykker.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i afsnit 2.3.

Til nr. 5

Det følger af gældende § 23 a, stk. 5, i lov om efterskoler og frie fagskoler, at staten til efterskoler yder et særligt tilskud ud fra antallet af årselever gange en tillægstakst, hvori alene indgår elever, der deltager i meritgivende brobygningsforløb i mindst 5 uger på landbrugs-, social- og sundheds- samt erhvervsuddannelser.

Ved lov nr. 561 af 6. juni 2007 om ændring af lov om erhvervsuddannelser og forskellige andre love og om ophævelse af lov om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser og lov om landbrugsuddannelser (Ungdomsuddannelse til alle) blev dagældende lov om landbrugsuddannelser og lov om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser ophævet, og landbrugs-, social- og sundhedsuddannelserne, hvorved landbrugsuddannelserne efter lov om landbrugsuddannelser og uddannelserne til social- og sundhedshjælper og social- og sundhedsassistent efter lov om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser bliver en del af uddannelserne efter lov om erhvervsuddannelser.

Det foreslås »landbrugs-, social- og sundheds- samt« udgår af oplistningen i § 23 a, stk. 5, som konsekvens af, at disse uddannelser i dag er erhvervsuddannelser.

Forslaget vil indebære, at afgrænsningen af brobygningsforløb i mindst 5 uger, som kan medregnes til det særlige tilskud til efterskoler for elevers deltagelse i meritgivende brobygningsforløb, opdateres i overensstemmelse med gældende lovgivning om erhvervsuddannelser.

Der sker ingen realitetsændringer ved forslaget.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i afsnit 2. 4.

Til nr. 6

Det fremgår af nugældende § 23 a, stk. 7, at tillægstaksterne efter nugældende lovs § 23 a, stk. 1 – 6 fastsættes på de årlige finanslove. Endvidere fremgår det af bestemmelsen, at undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om betingelser for og beregning af tilskud m.v. efter stk. 1-6 og om skolernes indhentning af oplysninger fra eleverne om deres nationale baggrund og forudgående skolegang.

Med lovforslagets § 1, nr. 2, ophæves lovens § 23 a, stk. 1, om et særligt tilskud til efterskoler for elever, som har gennemført mindst 12 uger af et kursus, og som har gennemført mindst 12 uger af et kursus, og som er indvandrere fra ikkevestlige lande og Albanien, Bosnien-Herzegovina, Serbien, Montenegro, Kroatien og Makedonien samt efterkommere af indvandrere fra disse lande, herunder flygtninge omfattet af lov om integration af udlændinge i Danmark og disse flygtninges børn. Herefter bliver stk. 2- 7 til stk. 1- 6.

Det foreslås derfor, at henvisningen i § 23 a, stk. 7, til gældende lovs § 23 a, stk. 1-6, ændres til en henvisning til § 23 a, stk. 1-5.

Forslaget er en konsekvens af forslaget om ophævelse af lovens § 23 a, stk. 1, jf. lovforslagets § 1, nr. 2. Henvisningen i nugældende § 23 a, stk. 7, til nugældende § 23 a, stk. 1-6, foreslås ændret i overensstemmelse med forslaget og bestemmelsens nye nummerering af stykker.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i afsnit 2.3.

Til nr. 7

Staten yder støtte til nedsættelse af elevbetalingen ved efterskoler. Støtten ydes som en individuel støtte til elever efter skolens vurdering, således at skolen vil være i stand til at opfylde bestemmelsen i lovens § 15, stk. 2, om, at efterskolernes kurser er for alle, jf. lovens § 31, stk. 1.

Ifølge den gældende § 37, stk. 3, 1. pkt., ydes tilskuddet til individuel supplerende støtte til elever på efterskoler som et taxametertilskud til skolerne i lighed med skolernes øvrige tilskud med en takst, der fastsættes på de årlige finanslove.. Ved beregningen af tilskuddet indgår kun elever på kurser af mindst 2 ugers varighed og som har gennemført mindst 2 uger af kurset, jf. § 37, stk. 3, 2. pkt. For skoler, der har været i virksomhed i hele det skoleår, der slutter i året før finansåret, beregnes statens tilskud på grundlag af skolens årselevtal i finansåret, jf. § 37, stk. 3, 3. pkt.. For nyoprettede skoler og skoler, der ikke har modtaget tilskud i året før finansåret, anvendes det forventede årselevtal i finansåret, jf. gældende § 37, stk. 3, 4. pkt.

Den nuværende ordning giver gennemsigtighed og forudsigelighed for den enkelte efterskole, og den sikrer, at den enkelte skoles tilskud alene er afhængigt af skolens egne aktiviteter. Tilskuddet til den enkelte efterskole bliver fordelt på grundlag af antallet af årselever i skoleåret, det slutter i året før finansåret, jf. den gældende bestemmelse i § 37, stk. 3, 3. pkt.

Den nugældende bestemmelse i lovens § 37, stk. 3, blev indføjet ved lov nr. 1226 af 27. december 2003, jf. lovforslag nr. L82 (2003-04) og Folketingstidende (2003-04), Tillæg A, side 2590.

Den nuværende beregningsmåde i den gældende bestemmelse i lovens § 37, stk. 3, 1. pkt., indebærer, at efterskoler med mange elever får en større andel af tilskuddet til fordeling sammenlignet med efterskoler med færre elever. Det medfører, at det kan være vanskeligt for efterskolerne at anvende det tildelte tilskud til nedsættelse af elevbetalingen, da indkomstforholdene hos elevernes forældre er afgørende for, om skolerne kan anvende tilskuddet.

Der foreslås på denne baggrund en nyaffattelse af § 37, stk. 3. Formålet med forslaget er en omfordeling af midlerne til den individuelle supplerende støtte til de efterskoler, som har flest årselever fra familier med lavindkomster. Forslaget bidrager dermed til, at efterskolernes kurser bliver for alle, jf. lovens § 15, stk. 2.

Det forslåede § 37, stk. 3, 1. pkt., vil indebære, at den samlede pulje for tilskud til individuel elevstøtte fastsættes på de årlige finanslove på baggrund af den samlede pulje og antallet årselever på de ti laveste indkomstintervaller på den i § 30, stk. 5, nr. 2, 1. pkt., nævnte skala i skoleåret, der slutter i året før finansåret.

Forslaget vil betyde, at der sker en omfordeling af den individuelle supplerende støtte til de efterskoler, som har flest årselever fra familier med lavindkomster, og forslaget bidrager dermed til, at efterskolernes kurser bliver for alle, jf. gældende lovs § 15, stk. 2.

Det forslåede § 37, stk. 3, 2. pkt., vil indebære at tilskud til individuel elevstøtte ydes til den enkelte efterskole ud fra efterskolens antal årselever på de ti laveste indkomstintervaller på den i § 30, stk. 5, nr. 2, 1. pkt., nævnte skala i finansåret.

Det forslåede § 37, stk. 3, 3. pkt., vil indebære, at kun elever på kurser af mindst 2 ugers varighed medregnes ved beregning af årselevtallet til geografisk skoletilskud.

Omlægningen af den individuelle elevstøtte vurderes ikke at medføre, at de enkelte efterskoler ikke i samme omfang som i dag har gennemsigtighed og forudsigelighed over deres midler til supplerende elevstøtte.

Forslaget vil også betyde, at tilskuddet til individuel supplerende elevstøtte fremadrettet udbetales til efterskolerne efter tidstro aktivitet frem for med et års forsinkelse som hidtil.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i afsnit 2.2.

Til § 2

Det foreslås, at lovforslaget træder i kraft den 1. januar 2019.

Det bemærkes, at lov om efterskoler og frie fagskoler ikke gælder for Færøerne og Grønland, jf. § 56 i lov om efterskoler og frie fagskoler. Loven kan heller ikke sættes i kraft for Færøerne og Grønland ved kgl. Anordning. De ændringer, som foreslås med dette lovforslag, vil derfor heller ikke skulle gælde for Færøerne og Grønland eller i øvrigt kunne sættes i kraft for disse landsdele ved kgl. Anordning.